

Tehničko i naučno pisanje

– Stiven Hoking –

Ivana Milenković
Lazar Rajčić
Anđela Spasić
Nikola Stanojević

Matematički fakultet
Univerzitet u Beogradu

Beograd, 2022.

Literatura

- Zasnovano na:
- Stephen Hawking
(<https://www.famousscientists.org/stephen-hawking/>)
- Stephen Hawking - British physicist
(<https://www.britannica.com/biography/Stephen-Hawking>)
- Stephen Hawking's Best Books: Black Holes, Multiverses and Singularities
(<https://www.space.com/39987-stephen-hawking-best-books.html>)
- Hawking's medals and awards
(<https://onlineonly.christies.com/s/shoulders-giants-newton-darwin-einstein-hawking/hawkings-medals-awards-50/62110>)
- Stephen Hawking
(<https://www.hawking.org.uk/biography>)
- Stephen William Hawking CH CBE. 8 January 1942—14 March 2018
(<https://royalsocietypublishing.org/doi/10.1098/rsbm.2019.0001>)
- J. Laski and W. Stanley. *Software Verification and Analysis*. Springer-Verlag, London, 2009.

Pregled

- 1 Ko je Stiven Hoking?
- 2 Život
- 3 Život nakon dijagnoze
- 4 Kariera
- 5 Zaključak

Ko je Stiven Hoking?

- Stiven Hoking je bio engleski teoretski fizičar i kozmolog. Zbog njegovih doprinosa fizici smatran je za jednog od najvećih naučnika svog vremena. Njegovi doprinosi fizici se uglavnom nalaze u domenu našeg poznavanja crnih rupa. Zbog ovoga smatramo da je jako važno približiti njegova dostignuća ljudima.

Slika1: Hoking, na dodeli diploma 1960.

Rani život (Pre dijagnoze i dijagnoza)

- Hoking se rodio 8. Januara 1942. godine, tačno na tristotu godišnjicu smrti Galilea Galileja.
- U ranijim školskim godinama je dobio nadimak Ajnštajn.
- Zbog primedbi svog oca nastavio je da studira fiziku, a ne matematiku na Oksfordu. Osnovne studije je završio 1962. godine nakon čega prelazi na Kembridž univerzitet.
- Pri početku obrazovanja na Kembridžu primećuje kako je postao trapaviji. Nakon incidenta na klizanju odveden je u bolnicu na testiranje.
- Nedugo posle 21.-og rođendana saznaje da ima amiotrofičku lateralnu sklerozu (eng. Amyotrophic lateral sclerosis) skraćeno ALS. Uz dijagnozu su mu takođe rekli da neće živeti duže od još dve godine.
- Tek saznata vest ga demoralise ali uspeva ponovo da se pronade u Vagnerovoj muzici i ljubavi prema Džejn Vajld.

Život nakon dijagnoze

- Nastavak svojih studija Stiven nije uspeo da pohađa pod Fredom Hojлом kao sto se tada nadao.
- Studije je nastavio pod Denisom Škiamom što se ispostavilo da je bilo bolje po njegovu karijeru. Škiam ga je upoznao sa Rodžerom Penrouzom sa kojim će kasnije sarađivati na jednom od svojih najvažnijih radova.
- 1965. godine neposredno nakon dobijanja doktorata Hoking stupa u bračnu zajednicu sa Džejn Vajld i prijavljuje se za istraživačku stipendiju.
- U narednim godinama njegova bolest postaje sve ozbiljnija. Dolazi do tog nivoa da gubi mogućnost hoda kao i govora. Ovo uspeva da prevaziđe uz pomoc kolica i mašine koja sintetiše ljudski govor.
- Preminuo je u udobnosti svog doma, 14. marta 2018. godine.

Slika2: Stiven Hoking i njegova žena

Kariera

- Zvaničan početak njegove karijere označava godina 1965. Primarno je radio na poljima opšte relativnosti, posebno se interesujući za sferu crnih rupa.
- Hoking je, 1970. godine zajedno sa Rodžerom Penrouzom dožao do veze između teorije relativiteta i velikog praska. Godinu dana kasnije dolazi do teorije malih crnih rupa, kojom je nađena veza između kvantne i klasične fizike, čije oktriće spada u jedno od Stivenovih najpoznatijih dela. Tri godine kasnije iznosi teoriju Hokingove radijacije.

Kariera

- Osim toga što je bio teoretski fizičar i kosmolog, Hoking je takođe bio i autor, kao i član Kraljevskog društva (eng. Fellow of the Royal Society-FRS), doživotni član Papeške akademije nauka, dobitnik predsedničke medalje o slobodi, najviše civilne nagrade u SAD-u. Postao je profesor gravitacione fizike na Kembridžu 1977. godine, a 1979. je imenovan za Kembridžovog Lukasovskog profesora matematike (eng. Cambridges Lucasian professorship of mathematics), mesto koje je nekada imao Isak Njutn. Proglašen je za komandanta Ordena Britanske imperije 1982. godine i za Pratioca časti (eng. Companion of Honor) 1989. Takođe je dobio Koplei medalju (eng. Coplei medal) od Kraljevskog društva 2006. i Američku predsedničku medalju slobode 2009. Godine 2008. prihvatio je gostujuću istraživačku stolicu na institutu za teorijsku fiziku Perimeter u Kanadi.

Njegove najprodavanije knjige

- Neke od knjiga koje je napisao a koje su se našle na listi najprodavajih su:
 - Kratka povest vremena (1988) - upućena osobama koje nisu naučnici i proučava osnove univerzuma, kako je nastao i njegov mogući kraj
 - Crne rupe i bebe vasseljene (1993) – skup Hokingovih eseja, od naučnih do privatnih
 - Kosmos u orahovoj ljusci (2001) – nastavak na knjigu “Kratka povest vremena”, objašnjava pojmove kao što su supergravitacija, kvantna fizika, itd.
 - Na plećima divova (2002) – pogled kroz radove Kopernika, Galilea, Keplera, Njutona i Ajnštajna
 - Kraća povest vremena (2005) – dodatak na “Kratku povest vremena” i “Kosmos u orahovoj ljusci”
 - Bog je stvorio cele brojeve: Matematički prodori koji su promenili istoriju (2005) – prikazuje najvažnije delove istorije matematike, kao i biografije važnih matematičara
 - Velika zamisao (2010) – opisuje poreklo univerzuma i prirodu realnosti, jedna od tema knjige su paralelni univerzumi
 - Kratka istorija mog života (2013) – njegov memoar

Dostignuća

Tabela: Nagrade koje je Stiven Hoking dobio tokom svog života.

Godina	Nagrada	Razlog
1975	Edingtonova medalja	Za otkrića iz 1970. godine
1976	Medalja Džejms Klark fizičkog instituta	Za izvanredne rano-karijerske doprinose teoretskoj fizici
1978	Nagrada Albert Ajnštajn	Za uspeh u prirodnim naukama
1979	Medalja Društva Alberta Ajnštajna	Za naučne radove povezane sa Ajnštajnom (Hoking je bio prvi primalac)
1985	Zlatna medalja kraljevskog astronomskog društva	Za doprinose astronomiji
1989	Nagrada Britanika	Za širenje znanja
1999	Medalja društva umetničkih proizvođača i trgovine	Za činjenje fizike dostupnom i razumljivijom

Zaključak

- Da nije bilo Stivena Hokinga ne bismo znali ni pola onoga što znamo o crnim rupama. Njegovi doprinosi fizici su nas daleko pogurali u našim daljim saznanjima, dok njegove knjige pomažu osobama koje se ne bave naukom da je malo bolje upoznaju. Bilo da je zbog njegove borbe protiv ALS-a ili zbog njegovih naučnih radova, Stiven Hoking je inspiracija mnogih ljudi čak i nakon smrti. Zahvalni smo njegovom intelektu, želji da podeli znanje i hrabrosti i upornosti protiv sopstvenih ograničenja.